

CHOSEN FOR REDESIGN DIY

BROKEN LACE - EPÄTASAISESTI PURKAMINEN

CHOSEN FOR REDESIGN DIY

Kuva: Aino Ahola

A!

Aalto University
School of Arts, Design
and Architecture

t-rex

Hei!

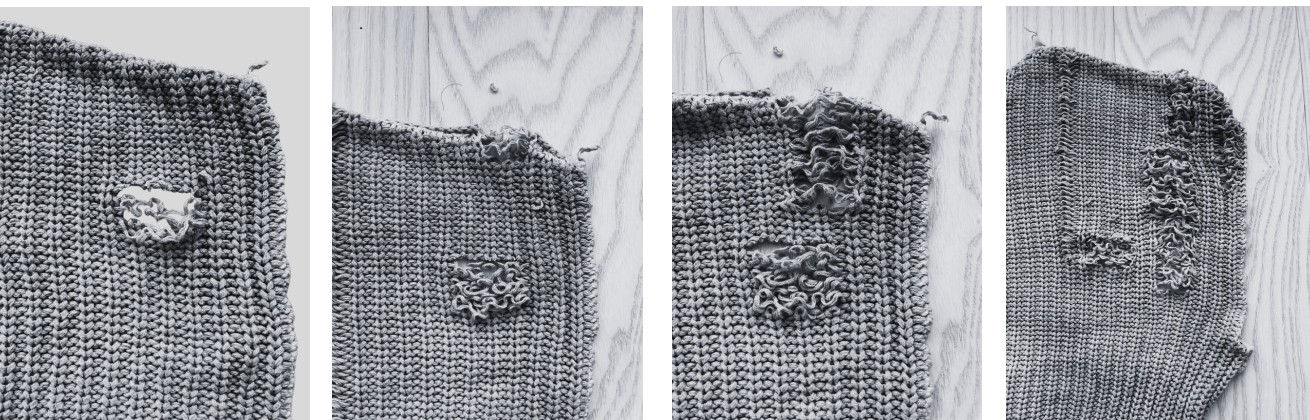
Olen Saimi Parikka, juuri valmistuva tekstiilisuunnittelija Aalto-yliopistosta. Opintojeni aikana olen erikoistunut neulevaatteisiin. Kesällä 2024 teimme yhteistyöprojektin T-REX-hankkeen, Aalto-yliopiston ja Emmy.fi:n kanssa, jossa ideoimme ja muokkasimme Emmyn secondhand-kaupasta myymättä jääneistä vaatteista uusia tuotteita. Kesän projektissa työskentelin erityisesti puuvillaneuleiden parissa purkamalla ja uudelleentyöstämällä niitä. Näissä ohjeissa esittelen kesän aikana syntyneitä ideoita vanhojen neuleiden uudistamiseen.

Iso osa myymättä jääneistä secondhand-vaatteista on pieniä kokoja. Kun neuletta muokkaa purkamalla, se levenee silmukoita pudottaessa ja kasvaa samalla pituutta, kun jäljelle jääneet silmukat löystyvät. Näin XS-kokoisesta neuleesta voi muokata M-L-koon loose fit -neuleen. Puretusta pinnasta tulee hieman läpinäkyvä, pitsimäinen ja mielestäni kiinnostavan epäsiisti.

Ohjeet soveltuvat erityisesti neuloharrastajille, sillä heillä on usein jo perustiedot siitä, miten silmukat ja neuleen rakenne toimivat. Purkaminen, kuten neulominenkin, on toistuvaa liikettä, joka voi tuntua jopa meditatiiviselta, kun tekniikan oppii. Aivot tykkäävät toistavasta ja ennakoitavasta liikkeestä, mikä toimii hyvänä vastapainona ajatustyölle, näytöille ja hektiselle arjelle. Toisin kuin neulomisessa yleisesti, tässä on mielestäni vain parempi mitä epäsäännöllisempi ja rönsyilevämpi pinnasta tulee.

Uudistettavaksi kannattaa valita hyvälaatuisia neuleita. Näissä ohjeissa olen käyttänyt pääasiassa 100 % puuvillaneuleita. Sileälankaiset neuleet, kuten merseroitu puuvilla tai viskoosi, ovat helpompia purkaa kuin karheat, tiiviisti teollisesti neulotut puuvillaneuleet. Paksulankaiset neuleet ovat nopeampia purkaa kuin ohuet. Kynsistä on apua purettaessa, niillä voi "nyppiä" rakennetta auki kätevästi. Vaatetta purkaessa oppii samalla hahmottamaan kaavoja ja rakenteita, kun näkee, millaisista paloista vaate koostuu. Neuleen purkaminen voi tuntua ajatuksena hieman pelottavalta – purkautuuko koko vaate hallitsemattomasti, kun siihen leikkaa reiän? Pääasiassa teollisesti neulotut neuleet ovat kuitenkin niin jämäkästi tehtyjä, etteivät ne lähde helposti purkautumaan ei-toivotuista kohdista.

Upeita raaka-aineita löytyy käytettynä runsaasti. Toivottavasti nämä ohjeet inspiroivat pelastamaan vanhoja neuleita ja nauttimaan käsillä tekemisestä.

CHOSEN FOR REDESIGN DIY

Broken Lace

Tekniikka: Epätasaisesti purkaminen

Tässä ohjeessa neulepintaa puretaan epätasaisesti. Tekniikka muistuttaa Love & Destroy -ohjeen ensimmäistä menetelmää, mutta tässä purkaminen aloitetaan yläreunan lisäksi myös neuleen keskeltä. Tämä tekee työskentelystä hieman haastavampaa, sillä keskeltä leikattaessa purkautuvia silmukoita syntyy enemmän.

Lopputuloksena syntyy läpinäkyvä, pitsimäinen pinta, jossa on satunnaisia reikiä. Hyvin rytmitetyt ja sommitellut reiät tuovat neuleeseen elävää ja kiinnostavaa ilmettä. Tämä tekniikka tarjoaa mahdollisuuden luoda yksilöllisen ja rohkean pinnan, jossa epätäydellisyys korostuu osana sen viehätystä.

Ohjetta varten tulee osata

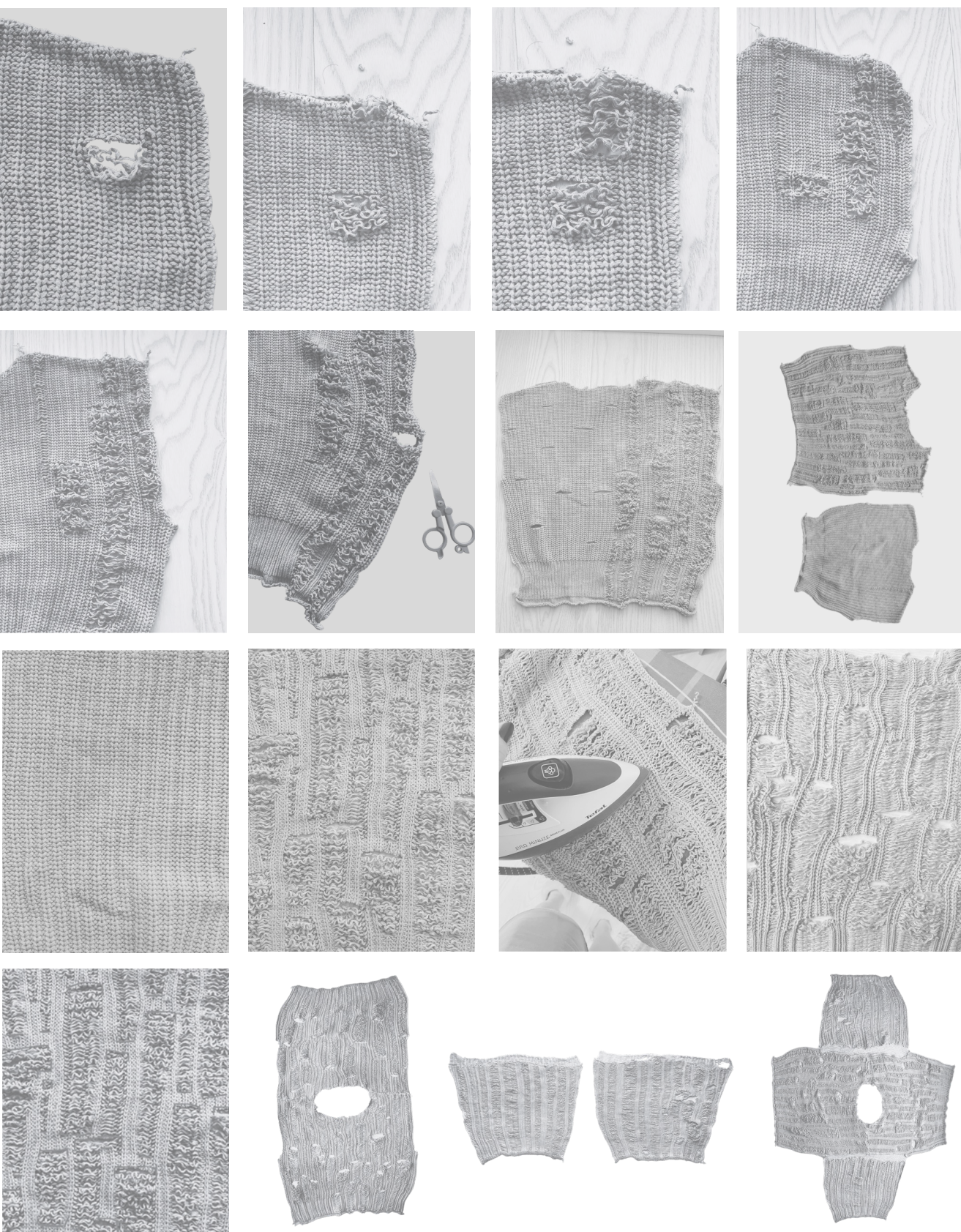
- ommella suoraan ommelta ompelukoneella ja
- hahmottaa mikä on silmukka neuleessa.

Tarvikkeet: Työstettävä neule, ratkoja, samanvärisen ompelelanka, sakset, ompelukone, silitysrauta

TYÖJÄRJESTYS

CHOSEN FOR REDESIGN DIY

Lähtökohta: Lasten 100% puuvillaneule. Neuleessa näkyy, että sitä on käytetty, mutta lanka on selkeästi hyvälaatuista. Lanka ei ole nukkaantunut tai hapertunut. Mallituotteessa olen myös värjännyt neuleen peittääkseni tahrat ja kulahtaneen värin.

1. Värjäys

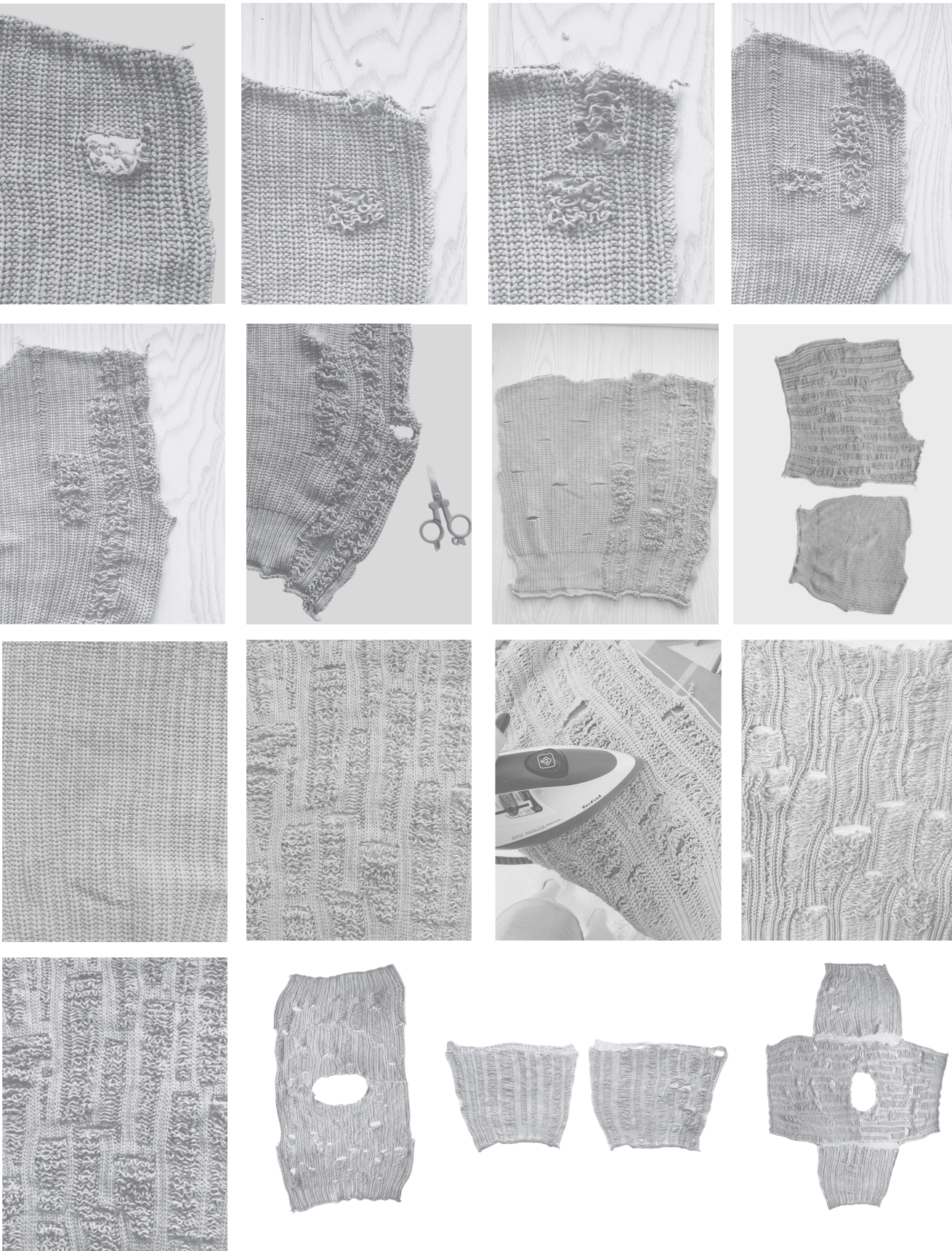
Solmuvärjäys auttaa peittämään tahrat ja elävöittämään väriä. Voit sivuuttaa tämän vaiheen jos olet tyytyväinen neuleen alkuperäiseen väriin. Vaikka neuleessa olisikin pinttyneitä tahroja, purkamistekniikka rikkoo pintaa ja tekee siitä elävän, jolloin tahrat eivät välttämättä ole niin huomattavia kuin ehjässä pinnassa.

Värjäystä varten tarvitset materiaalillesi sopivaa kangasväriä, suolaa, soodaa ja värjäyskattilan. Mittaa aineet kattilaan kangasvärin ohjeen mukaisesti. Solmi vaate löyhästi myttyyn langalla, kuitenkin sen verran jämäptisti ettei se aukea värjätessä. Kastele neule läpikotaisesti ennen kun laitat sen värjäysliemeen. Mielellään liota neuletta hetki vedessä. Värjää värin ohjeen mukaan. Lopuksi pese neule.

TYÖJÄRJESTYS

CHOSEN FOR REDESIGN DIY

2. Neuleen purkaminen saumoista

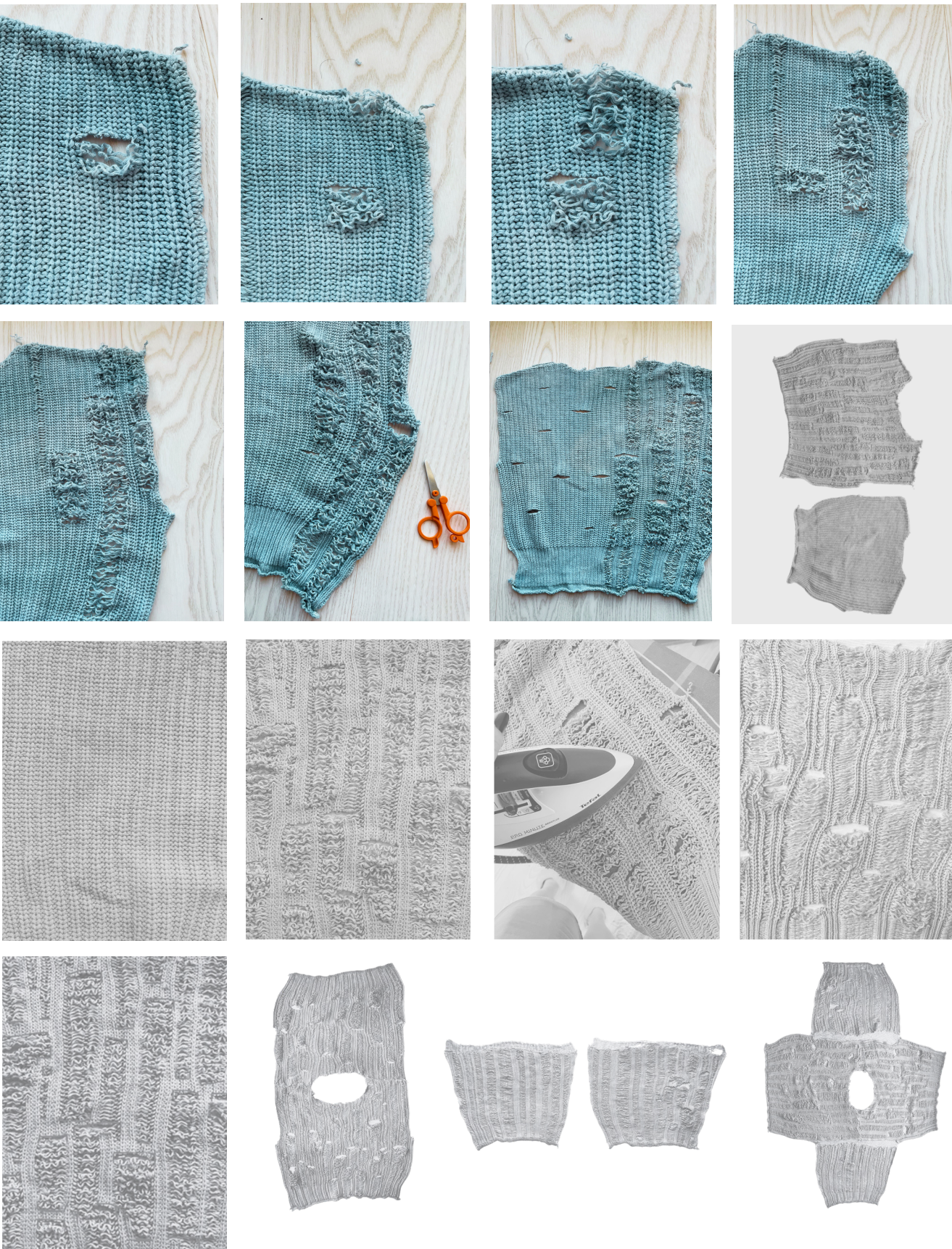
Pura neule saumoista kappaleiksi. Usein neuleet on ommeltu kasaan ketjutikillä, joka purkautuu vetämällä, kun löytää oikean kohdan. Joskus neuleet on ommeltu kasaan saumurilla, jolloin neulelanka katkeaa saumoista. Tällaisen neuleen voi myös käyttää, mutta saumat on leikattava auki saksilla ja heti ensimmäiseksi huoliteltava ompelemalla siksakilla kaksi kertaa leikattujen reunojen yli.

Ei ole vakavaa, jos saumoja purkaessa vahingossa leikkaa neuleen pintaa. Tämän voi huolitella ajamalla siksakilla leikatun kohdan päältä. Purkamistekniikalla pinnasta tulee muutenkin epätasainen, joten reiät ja “virheet” voivat olla hauskoja yksityiskohtia.

TYÖJÄRJESTYS

CHOSEN FOR REDESIGN DIY

3. Neulepinnan purkaminen

Aloita leikkaamalla reikä neuleeseen. Leikkaa reikä 2-5 silmukkaa leveäksi.

Aloita purkaminen varoen ettei silmukoita purkaudu sivusuunnassa. Katkaistu lanka purkautuu sivusuunnassa eikä sitä saa päästä karkaamaan. Haluamme tiputtaa silmukoita. Silmukat tippuvat alas päin. Silmukat tippuvat helposti kun neuletta levittää leveyssuunnassa. Silmukoita voi auttaa auki "nyppimällä" kynsillä.

Tiputa silmukoita jonkun matkaa ja leikkaa seuraava purkukohta.

Jatka näin sommittelemalla reikiä ympäri neuletta. Jos haluat, että neuleesta tulee huomattavasti alkuperäistä isompi, on purettuja kohtia hyvä olla tiheänä pintana. Purettujen kohtien väliin on kuitenkin hyvä jättää 2-5 ehjää silmukkaa.

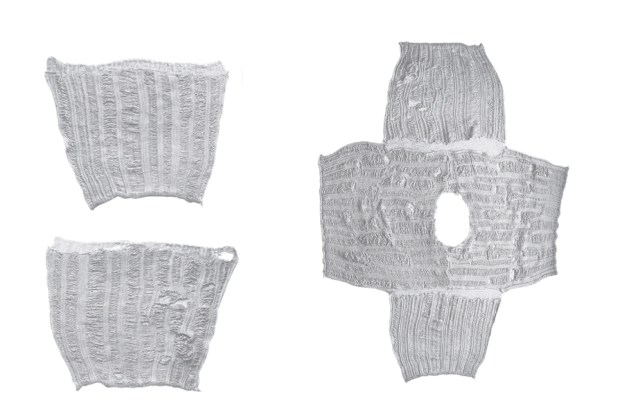
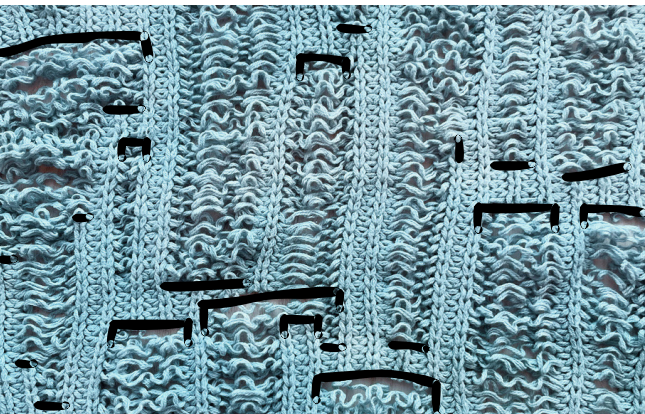
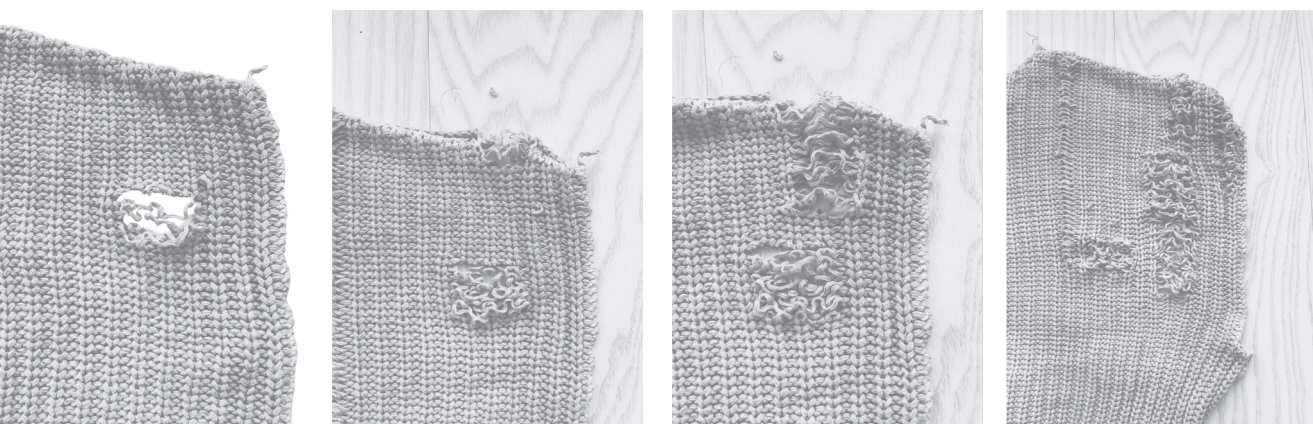
Kun tekniikka alkaa tuntua tutulta, voit sommitella reikiä valmiiksi neuleeseen ja jatkaa purkamista.

Jos materiaali on liukasta ja silmukat meinaavat lähteä karkailemaan, kannattaa katkaistut langat huolitella ompelukoneella seuraavan sivun ohjeistuksen mukaan sitä mukaa kun purkaa. Muutoin voit purkaa kaikki kappaleet valmiiksi ennen huolitteluun siirtymistä.

TYÖJÄRJESTYS

CHOSEN FOR REDESIGN DIY

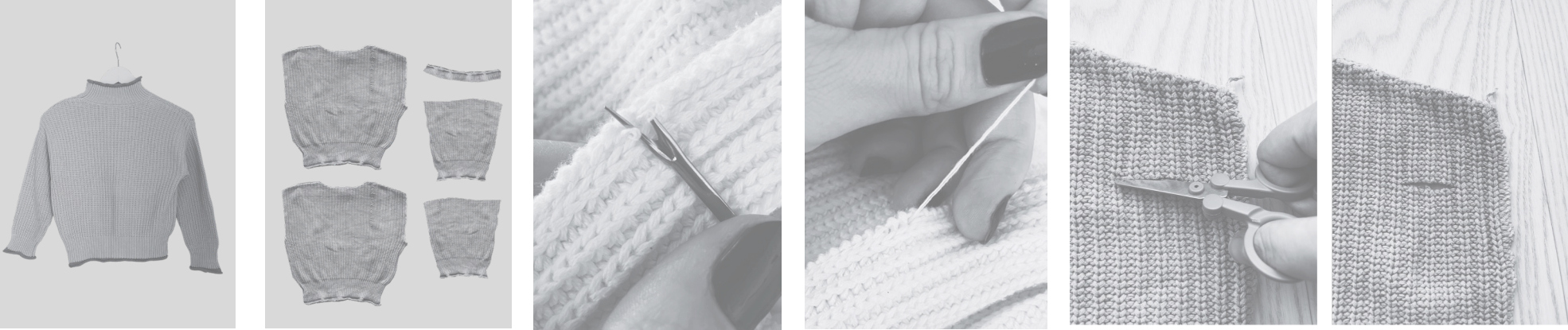
4. Huolittelu

Kuvissa näkyy neulepinta ennen ja jälkeen huolittelun.

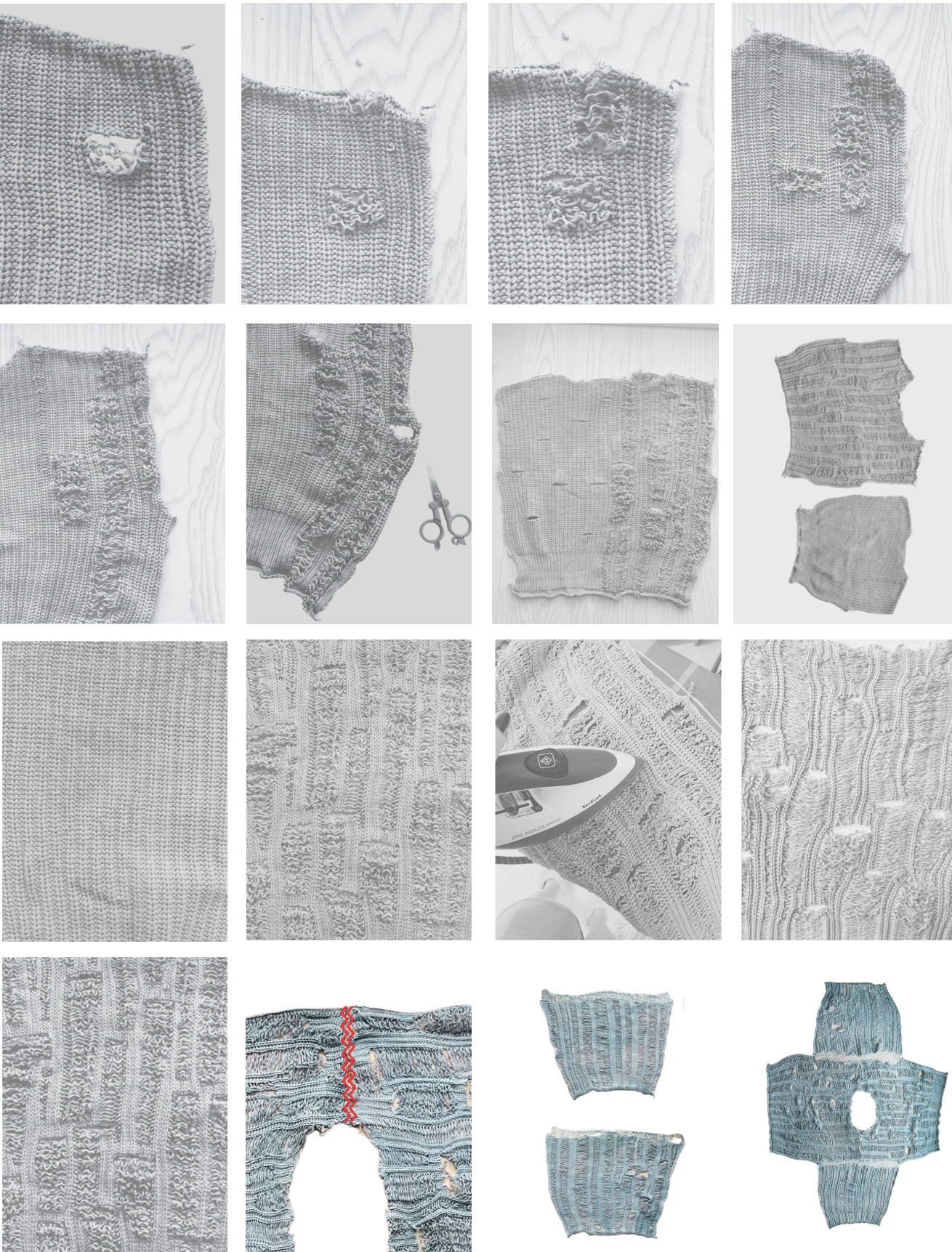
Huolittele pinta ompelukoneella suoralla tikillä, seuraamalla mustilla viivoilla merkittyä linjaa. Aja tikki jokaisen katkaistun langan ja aukinaisen silmukan yli. Tämä saattaa vaatia kärsivällisyyttä erityisesti tiheästi puretuilla alueilla, mutta kun sopiva tikki ja ompelutapa löytyvät, työstä tulee sujuvaa ja mukavaa. Valitsemalla mahdollisimman samansävyisen ompelulangan tikki sulautuu lähes huomaamattomaksi neuleeseen. Lopuksi leikkaa langanpäät siististi.

Kastele huoliteltu neule, kuivaa se ja viimeistele höyryttämällä.

Neule on nyt valmis koottavaksi takaisin kasaan.

TYÖJÄRJESTYS CHOSEN FOR REDESIGN DIY

5. Vaatteen kokoaminen

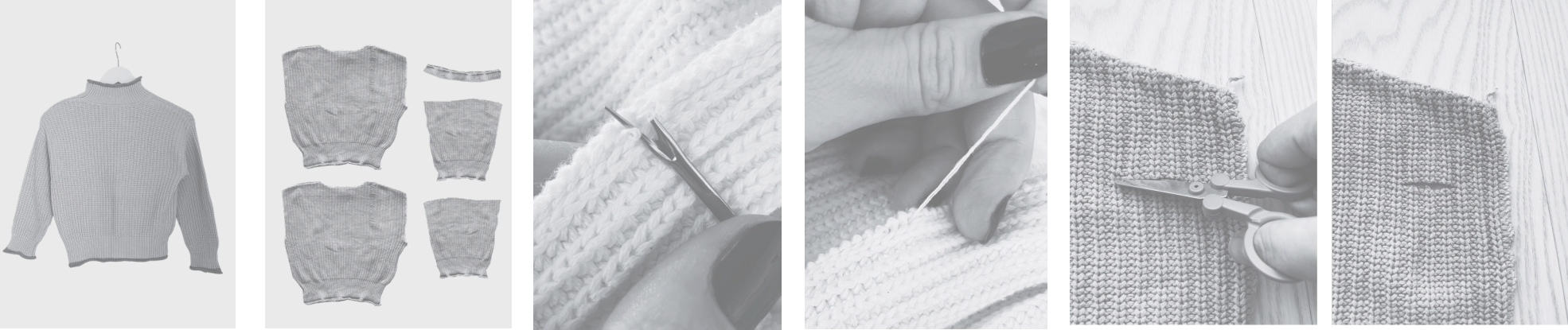
Seuraavaksi kootaan neulekappaleet takaisin vaatteeksi.

Ompele ensimmäisenä olkasaumat. Kappaleet on parempi asetella lomittain päällekkäin ja tikata päältä (sen sijaan, että kappaleet asetettaisiin vastakkain, kuten vaatteet yleensä ommellaan). Asettele kappaleet lomittain nuppineuloilla niin että ne menevät päällekkäin noin 1 cm. Käytä kapeaa siksakkia. Punainen siksak kuvassa näyttää mistä ommella. Napsi langanpätkät pois ja höyrytä silitysraudalla ommeltu sauma. Ompele näin molemmat olkasaumat.

Koska lähtökohtana oli lasten neule hihat jäivät purkamisesta huolimatta lyhyiksi. Virkkasin pylväsvirkkauksella lisäpalat olkasaumoihin. Käytin virkkaukseen kaksinkertaista ompelulankaa luodakseni verkkomaisen pinnan. Ohut ompelulanka voi olla haastavaa virkata. Virkattuihin lisäpaloihin voi käyttää mitä tahansa lankaa, jonka koet sopivan yhteen purettujen kappaleiden kanssa. Kiinnitä hiha saamaan tapaan lomittain 1cm päällekkäin nuppineuloilla ja ompele. Ompele näin molemmat olkasaumat ja höyrytä.

Asettele sivusaumat vastakkain nurja puoli ylöspäin. Ompele sivusaumat suoralla tikillä jättäen 0,5 cm saumavaran. Höyrytä ommeltu sauma.

Nyt vaate on valmis!

personointi

CHOSEN FOR REDESIGN DIY

Miten voit varioida tuotteesi ulkonäköä?

Työstettävän neuleen lähtökohta vaikuttaa paljon lopputulokseen. Voit valita työhön paksu tai ohut lankaisen neuleen, ohutlankaisesta tulee sirompaa jälkeä ja paksusta rosoisempi. Pintaa voi purkaa harvakseltaan tai tiheästi oman mieltymyksen mukaan. Mitä tiheämmin neuletta purkaa sitä enemmän se kasvaa. On hauskaa tuhota ja rikkoa siistiä pintaa, rakkaudella.

Jaa kuva somessa!

#AaltoDPTDesign
#TRexProjectEU
@emmysecondhand
@saimielmiina

#chosenforredesignDIY #brokenlaceDIY
#diy #redesign #upcycling